

Hallo pap,

6 oktober 2019

Wat erg dat je niet wil praten, wat heb je allemaal te verbergen. Ik mag niet bellen, niet langs komen, ik moet schrijven, jij bepaalt alles alleen en mama en ik hebben niets kunnen doen van wat wij hadden gewild. Onze manier van leven is helemaal ontkend. Ik heb me helemaal moeten aanpassen aan jouw harde manier van leven, geen menselijkheid, geen gevoel, geen bloemen. Altijd dezelfde rozen heel trots dat je oranje hebt gedaan omdat dat de kleur van mama zou zijn. Nooit meer iets anders. Mama is creatief houdt van spontaniteit en verrassingen, ook eens iets nieuws. Maar ze moest uit eten leuk vinden, begraven worden in Den Haag omdat jij dat wilde. Natuurlijk wilde mama in Langerak begraven worden, dat heeft ze vaker dan eens gezegd. Het graf zou enorm zijn, wat heb jij dat groot voorgespiegeld, het stelt helemaal niets voor, troosteloos en geen aandacht voor het graf.

Zonder overleg met mama en mij heb je met Aart haar naar het verzorgingshuis gebracht, achtergelaten. Wat was ze blij dat ik meteen kwam. 'O, wat fijn dat je er ben, ze hebben me hier achtergelaten'. Dat waren haar woorden die ik nooit meer zal vergeten. Hoezo dement, wat gemeen om haar alles af te nemen en zichzelf te laten vergiftigen met medicijnen, die ze uitspuugt, en weigerde, maar jij dwong haar ze allemaal in te slikken. Al jaren was dat gaande.

De verpleging wist jou te vinden en in te zetten om mama de medicijnen die ze geweigerd had alsnog in te laten slikken. Het is een mensenrecht dat je zelf mag bepalen wat je met je eigen lichaam doet. Je hebt alle grenzen daarin overschreden en dan nog zeggen dat IK alles zou hebben bepaald. Je draait alles om.

Was het maar waar, dan zouden er heel andere dingen gebeurd zijn, die mama wilde en waar zij en wij allemaal blij van zouden geworden zijn. Maar ik kon en mocht niets!!! En mama al helemaal niet. Je hebt iedereen tegen mij opgezet, het gezin, de familie, de dominees, de verpleging, de directeur, leugens verteld over mij, over Jeannette. Je weet niets maar als je ook niets wil weten, geen contact wil, weet je ook niets, zijn het allemaal invullingen, niets heb je gecheckt, nagevraagd, zelfs maar willen weten. Je wist dat mama blij was met mij, met ons maar je gunde haar het contact niet, heel erg. Mensen vinden het echt heel schokkend en begrijpen niet waarom je zo hebt gedaan en nog steeds doet.

Dat kan alleen als je heel bang bent voor wat er naar buiten komt, als je heel veel te verbergen hebt. Op je werk heb je het zo ook gedaan, heel veel heb je moeten en ook gedaan om weg te werken aan misstappen die niet naar buiten mochten komen. Iemand zei: tegen mij bij jouw 40 jarig afscheid van je werk: Je vader gaat over lijken, ik schrok me natuurlijk rot, dat kon niet waar zijn, maar ik nam het wel mee.

Toen Jan overleed, wist ik dat het waar was, tot dan hield ik twijfels en was ik altijd geneigd om te denken dat je niet zo erg was, maar je bent brutaler en erger dan ik me ooit heb kunnen voorstellen, ik overdrijf niet. Het is voor mij een enorme weg geweest om toe te kunnen laten dat je eigen vader, broers en zussen zo gemeen konden zijn. Natuurlijk zijn er gemene mensen, maar je eigen vader is toch wel heel erg. Je hebt het overgebracht op je kinderen, ik ben uiteindelijk naar mama gegaan en dat is de verandering geworden, waar jij heel kwaad over bent, maar onterecht.

Toen Jeannette jou belde en je haar niet en nooit wilde spreken, heb je weer een kans laten liggen om te helpen.

Zelfs een week voor haar overlijden wilde je geen contact. Jeannette heeft gelukkig kunnen huilen en gezegd tegen ons dat ze nooit een vader had gehad. Zij kon niet over die pijn heen komen, ik heb voor mama gekozen en daardoor heb ik mezelf en mama en mijn leven gered. Alle liefde naar jou kwam niet aan, alle liefde naar mama kreeg ik driedubbel terug. De blokkade zit bij jou. Dat zei je ook op je verjaardag dat je op een lieve dochter zat te wachten. Ik zei: Die staat voor je (wat een toeval), maar toen ik zei en ik wacht op een lieve vader, zei je: Daar kun je lang op wachten, duidelijk dat het probleem dus bij jou zit. Je zegt het zelf en zo is het uiteindelijk ook, iedereen zegt zelf wat er aan de hand is en of je iets wil doen. Jij zegt dat er veel aan de hand is en wilt niets doen, ik zeg dat er veel aan de hand is en wil daar alles aan doen, ik ben elke dag aan het werk. Al meer dan 30 jaar, weet ik bewust dat er problemen zijn.

Oma van Veen zei over mij, vertelde mama: 'Koos er zit meer in dan je denkt' en over Jeannette: 'Maak haar niet te vroeg wijs'. Mama heeft dat honderden keren herhaald. Het is waar gebleken, maar het heeft jou nooit bereikt, mama wel. Maar mama kon jou ook niet bereiken en daar zit haar pijn. Hoe vaak heeft ze niet geroepen: 'Koos, Koos, kom eens'. Je was onbereikbaar. Ze is tot een nul gereduceerd, hoe veel ze ook heeft gewaarschuwd om dat niet te doen, het is toch gebeurd. Je wilde je niet laten tegenhouden en liever haar dement laten verklaren en dood laten gaan aan de medicijnen, daar heb je medicijnen voor gebruikt om mama weg te laten zakken en alleen te laten ook met het sterven. Natuurlijk had ik er willen zijn, maar liever mij als een dwaas zien, dan zelf veranderen.

Je leven is een aaneenschakeling van verborgen geheimen, je werk is niets anders geweest.

Marthe heeft heel veel verteld over jou de laatste maanden, omdat je geen contact wil, komt het op een andere manier bij ons, net als van Solt dingen wist over mensen, zo weet Marthe dat nog veel meer en ze kan soms mensen helemaal beschrijven die ze nog nooit heeft gezien en het blijkt helemaal te kloppen. Wat zij al maanden over jou vertelt is enorm. Je hebt echt heel veel te verbergen, de enige reden dat je geen contact wil.

Je weet dat wij contact hebben met mama en dat wil je niet weten, want dan zou je huwelijk een grote leugen zijn en dat was het ook. Mama heeft heel veel nodig gehad om daar een weg in te vinden, alleen achtergelaten, bij elkaar blijven tot de dood ons scheidt was er niet bij. Heel heftig voor mama en ook voor mij.

Mij vragen om te zingen op de begrafenis, zodat de buitenwereld ziet dat het goed is tussen jou en mij en ondertussen al bezig dat je me niet meer wil zien, heel hypocriet, heel erg om zo met mama en mij om te gaan.

Je hebt een paar jaar geleden een keer gezegd: Je lijkt wel heel erg op mama, je schrok er zelf van dat je dat zag. Ik heb ook mijn best gedaan om op jou te lijken, want jij was de norm, niet mama. Mama werd uitgelachen en ik was heel bang om op haar te lijken, ik wilde als meisje net als Jeannette dat wilde, liever op jou lijken dan op mama.

Wat erg, wat een identiteitscrisis voor een meisje als de weg naar haar moeder geblokkeerd is door angst om hetzelfde te worden en te doen als zij en dan uitgelachen te worden, dat is een afschuwelijk toekomstbeeld.

Ik ben gaan roken, drinken, zelfs nog naar het ziekenhuis gegaan om me te laten opereren dat ik een man zou zijn. Binnen drie weken kon ik een man worden.

Ik schrok dat het zo makkelijk was, het was een schreeuw om hulp, een zelfmoordpoging omdat ik de weg naar mezelf als vrouw niet kon vinden. Gelukkig heb ik het toen niet gedaan, omdat ik meer tijd wilde om na te denken. Daarna nooit meer in mijn gedachtes geweest het was niet van mij, het was wat ik had opgevangen van Jeannette, die voor mij als oudste zus heel belangrijk was. Zij wilde geen vrouw zijn en zou het geweldig vinden als ik een man zou worden, wat zij niet durfde zou ik dan doen. Zo gaan psychologische processen.

Ik wilde contact met haar, maar zij vertelde later dat ze op mama en mij neerkeek en zich veel beter voelde dan wij. Dat was ook niet van haar, maar overgenomen van jou, jij had dat overgebracht op ons. Het was uiteindelijk jouw onzekerheid die zo bij ons is terecht gekomen. In plaats van mama meer ruimte te geven om ons te helpen, gaf je haar steeds minder ruimte. Je had een hele lieve vrouw, maar heb haar niet zo gezien en al helemaal ons niet opgevoed om respect te hebben voor je moeder. Wat zij gedaan heeft voor ons is onbeschrijfelijk. Het werd allemaal als volkomen normaal gezien, daar hoefde je geen dank je voor te zeggen.

Ik werd doodmoe bij de gedachte alleen al om maar iets te doen van wat zij allemaal deed. Ik kon toen ik 35 jaar was en overspannen thuis zat van mijn baan als viooldocente aan de muziekschool in Tiel en alles wat ik had meegemaakt en vooral voelde en niet over kon praten, bijna geen stap meer zetten. Zo moe was ik van alles maar voor me houden, geen woorden hebben om iets te kunnen uiten van mijn gevoel. Mijn leven stopte en ik ben een andere weg gaan zoeken, zoals je ook weet, want ik heb jou gevraagd om te helpen. Maar mama kon helpen, haar heb ik 4 jaar niet willen zien, op aanraden van Cock van den Berg de haptotherapeut die mij zou helpen, maar niet geholpen heeft.

Omdat hij net als waar ik vandaan kwam mama alleen maar zag als een vreselijk iemand en geen woord van kritiek op jou had. Hij vroeg zich af hoe jij het met mama volhield, waarom je niet ging scheiden! Maar zo dachten we, Jeannette bleek later nog veel meer dan ik, over mama en jou, jij was de intelligente man en mama was niet normaal, hoefde je nooit serieus te nemen wat zij zei en mama eiste dat ook niet, jij wel. De angstcultuur was helemaal dicht voor alles wat maar anders was. Naar buiten een heel intelligent gezin.

Toch wist door mama iedereen dat het huwelijk niet goed was. Mama was niet blij met jou en dat uitte ze ook, anders had ze het helemaal niet kunnen redden. Mama liet nog iets merken, maar jij had altijd het laatste woord dat mama niet goed zat en jij wel en zo was alles weer weggepraat. Discussies, ik had er een hekel aan, gingen altijd over politiek, ik voelde me verschrikkelijk en heel dom dat ik niets van politiek begreep en wilde weten. Ik werd er doodmoe van, het ging niet over jezelf, over ons. En de enige boodschap die er steeds kwam was dat jij normaal was en mama de afwijking.

Het is precies andersom gebleken. Ik had geen idee, maar mama is volkomen normaal en meer dan normaal, heel bijzonder. Jij bent te bang om maar iets anders te doen dan van je gevraagd wordt. Iedereen zei dat je je werk geweldig deed. Maar je werd geprezen om alles verborgen te houden wat niet goed was, ook heel erg dat we dat vragen van mensen. Wat zou het goed zijn als alles gewoon bespreekbaar is en niemand meer zich ergens voor hoeft te schamen, maar we gewoon kunnen zeggen: Zo is het niet goed gegaan.

Jeannette zat als oudste dochter nog veel meer vol van jou, haar woorden, alles had ze van jou overgenomen, ze was en kon niet meer zichzelf zijn. Ze heeft zichzelf weggegeven aan mannen.

Gelukkig heb ik haar bij mama kunnen brengen en heeft ze mama nog kunnen meemaken en ervaren als een heel bijzonder en heel lieve moeder, ze wilde niets liever meer dan bij mama zijn, tot ze overleed.

Maar jou heeft ze niet meer gezien. Jan valt dood, twee weken nadat hij mij met jou en Solveig mij heeft zitten opwachten om mij de mond te snoeren over dat medicijnen 100 pillen per week echt niet goed zijn, voor niemand. Het wordt allemaal in de doofpot, (één letter verschil: doodpot) gestopt.

Er is heel veel gebeurd, er moet gepraat worden, dan kom je verder, maar jij verstopt je in een bunker van kwaadheid en woede die niet gezond is. Opgekropte woede zei van Solt, de psycholoog waar je vol trots over was hoeveel hij wist, ook over astrologie en dingen die je niet zomaar kan weten. Maar naar mama luisteren die dit allemaal allang wist en deed, dat wilde je niet. Vrouwen zijn minder, je bezit en niet je partner, haar lichaam was van jou vond je en jij mocht alles met haar doen en met haar laten doen.

Echt erg wat er gebeurd is en dat niemand jou heeft durven tegenspreken. Jij was de eerste contactpersoon werd er gezegd, nee, zei ik dan dat is mijn moeder, maar zij bestond allang niet meer, haar werd niets meer gevraagd. Iedereen wist wat ze zou antwoorden als ze eerlijke vragen zou krijgen: Ik wil naar huis, ik wil dat er harmonie is, ik wil dat Leonoor en Marthe helpen, ik wil geen medicijnen en zeker niet zoveel, ik wil naar buiten, ik wil mijn kinderen zien. Ik wil dat Leonoor blijft slapen. Ik mocht niets, haar voeten vasthouden werd getolereerd.

Ik leerde me te concentreren en zocht haar op. Maar ze voelde als een Amnesty gevangene die alleen nog maar dood kon gaan, uit eenzaamheid en onbegrepen zijn.

Gelukkig heeft mama nog iets anders mee mogen maken, maar ze heeft helemaal niets gekregen van wat ze nodig had en recht op had, heel erg. Als je het allemaal alleen wil doen dan krijg je dit. Je hebt alle hulp en samenwerking afgewezen. Dat was niet wat mama wilde, maar wat jij wilde. Iedereen ook de verpleging wist dat mama blij werd van ons, iedereen, maar te bang om hun baan te verliezen, niet geliefd te zijn, durfde niemand tegen jou in te gaan en zeggen dat het gaat om wat Janneke wil. Ze wisten ook dat jij niet wilde dat mama nog iets anders meemaakte waar ze blij van werd.

Afgeschreven ze gaat toch dood, laat haar maar dood gaan dat was de sfeer en zo is het gegaan. Ze is alleen geweest, zelfs met haar sterven. Je belde mij als laatste toen ze al overleden was, wat vond je dat fijn om tegen mij te zeggen, om mij nog maar weer eens naar beneden te duwen.

Gelukkig kon ik daarna mama nog vasthouden en ben ik nog samen met Marthe bij haar geweest, dat was ineens geen probleem, ze was toch dood, nu konden wij geen 'kwaad' meer doen. Wat erg toch allemaal dat er zo negatief over ons is gedacht en gesproken. Zonder dat ik erbij mocht zijn is de kist dicht gegaan, mama was weer alleen, niemand die maar iets begreep dat je zo niet met haar en met haar dochter en vriendin om moet gaan.

Jij zei als mama lacht ben ik ook blij, bleek ook een leugen. Je hebt alleen mama willen beheersen en daar leef je helemaal naar. Heel erg om erachter te komen dat jij en veel mannen zo zijn. Er moet echt iets heel anders gaan gebeuren. Vrouwen worden onderdrukt en het duurt jaren om daar alleen al achter te komen en je van te bevrijden. Ik had nooit gedacht dat je zo hard was, altijd weer verzachting ingezet, net als mama. Maar je hebt jezelf niet verzacht, mama heeft heel erg onder jou geleden, fysiek, emotioneel en geestelijk was ze jouw bezit. Je wilt het niet weten en verbergt jezelf voor mij.

Maar alles wat je doet komt bij jezelf terug, wie zaait zal oogsten, wie haat zaait zal haat oogsten, wie liefde zaait zal liefde oogsten. De keuze is aan jou, aan ons. Ik weet dat ik voor mama en voor liefde heb gekozen.

Ik heb altijd gezegd dat ik niet tegen jou ben, maar voor mama, omdat dat heel erg nodig was. We hebben gefaald, maar ik heb het niet gewild dat mama's prachtige persoon verguisd werd. Ik wilde daar niet meer aan mee doen en ben haar liefde gaan geven en heb eerst mezelf uit alle negatieve invloeden moeten halen en gaan zien dat openheid, praten heel belangrijk is en dat dat mag. Ik had geleerd om te zwijgen, dat is niet normaal.

Ik durfde niet te praten en ben dat toch gaan doen, mijn leven is totaal gaan veranderen, openheid is waar het om gaat.

De dichtbundel van mama zou nooit zo uitgebreid zijn geworden, 10 gedichten vond jij al genoeg. Voor jou hoefde die bundel niet uitgedeeld te worden in Scheveningen, mama was toen al minder in jouw ogen. Echt heel erg hoe je haar hebt onderdrukt.

Ze was en is een heel bijzonder iemand, niemand heeft dat willen zien, daar ben jij verantwoordelijk voor geweest. Jij was zo onzeker dat je het niet kon verdragen dat mama zich wel vrij en blij voelde. In plaats dat je daar blij mee bent, ben je dat gaan verzwakken door ruzies, ondermijning, haar minachten. Mama trok zich daar niets van aan, zegt ze als ik haar daar naar vraag.

Maar natuurlijk doet het pijn en heeft ze zich afgevraagd hoe het kon gebeuren dat ze opgesloten zat en ik niet mocht blijven slapen. Ik ben de negatieve beeldvorming over mama gaan doorbreken. Jeannette heeft het nog meegemaakt en is daar heel blij mee geweest, maar jij werd er alleen maar kwaad van.

Jeannette heeft jouw kwaadheid helemaal in zich gehad en kon daar bijna niet meer van loskomen.

Wat zijn wij beschadigd, verguisd en ging jij je zoons steeds meer prijzen, wat een leegte, wat heb jij gekozen voor leegte en niet voor liefde en samen willen zijn. Mama wilde niets liever dan bij elkaar komen, praten en alle problemen oplossen. Maar jij had de macht om alles tegen te houden, daar heb je helemaal misbruik van gemaakt. Maar een gelukkig mens ben je niet geworden en dat komt toch naar buiten. Wat iedereen doet komt uiteindelijk naar boven en naar buiten en heb je veel te verbergen kan je beter gaan praten, dan kun je jezelf nog helpen van een heel duister stuk, maar nu ga je door met zwart op te bouwen.

Erg dat je meteen na het overlijden van mama als je mij ziet zegt dat ik veel voor haar heb gedaan. Je zegt het één keer, dus laat je zien dat je het weet, maar je wilt het niet weten, want daarna wil je geen contact meer, wel de foto's van vroeger opsturen en de volgende keer weer zeggen dat je geen contact wil. Je weet niet wat je wil, maar dat laat je niet naar buiten komen.

Ik zou het wel weten, een dochter zo aardig als haar moeder, die nog leeft, je zou nog iets kunnen hebben aan elkaar, maar jij kiest daar niet voor, want..... dan komen er dingen naar boven die niet goed zijn geweest. Wat is daar erg aan, dat is alleen maar goed voor je ziel. Ruzie is de stoelgang der ziel, wat was je trots dat je dat kon zeggen, maar zeggen en doen is nog heel wat anders, is gebleken. Heel erg, ik vind het echt heel erg dat je dit doet. Maar het is aan jou als je iets anders wilt, dan weet je me echt wel te vinden, dat weet je ook.

Ik zou niet gelukkig zijn als ik in jouw schoenen stond, niet de telefoon opnemen, of wel en weer neerleggen, zonder een woord te zeggen, heel luguber vind ik dat.

Je zwijgt en blijft dat volhouden, niemand mag weten wat er werkelijk gebeurd is en je neemt alles mee in je graf. Dat is helemaal niet in de geest van mama, door niet te praten, geen contact zit alles vast en gebeurt er niets, niemand kan en komt zo verder.

Maar dood is niet het einde, het gaat verder, je komt mama ook weer tegen, nu al, maar daar sta je niet doen voor. Maar het leven stop niet met overlijden. Over lijden, het (fysieke) lijden is over, maar de geest stopt niet. We weten nog helemaal niet wat er gebeurt als je overlijdt, maar het gaat door dat is wat ik wel weet, alleen geen idee hoe. Maar is om ons heen dat voelen we elke dag elke minuut.

Mentorschap overnemen, terwijl ik de enige was die echt contact had met mama op haar manier. Jij heb alles naar je toe getrokken en nu is er niets meer. Gelukkig is mama nu vrij en gaat het contact gewoon door. Liefde maakt niet uit of je leeft of fysiek er niet meer bent.

Zorgen dat mama een lintje krijgt, terwijl ze daar helemaal niet in geïnteresseerd is, is helemaal niet interessant, allemaal ego en mannengedoe. Je vond het zo erg dat je eigen moeder alles meenam in haar graf, nooit heeft gepraat, en nu doe je precies hetzelfde. Alles wat je beweerd hebt, heb je niet waargemaakt, het waren woorden zonder inhoud blijkt nu. Gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, een eigen mening hebben, wat heb je daar allemaal hoog over opgegeven.

Leonoor